

ΠΗΓΕ ΝΑ ΒΡΗ ΤΟ ΓΥΙΟ ΤΗΣ...

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Τῆ Μεγαλοβδομάδα, πού οἱ χριστιανοὶ κάνουν τὶς ἐτοιμασίες τους νὰ γιορτάσουν τὴν Ἀνάσταση, φανερῶνεται ἄξαφνα στὸ χωριὸ κανέναν ξενητεμένον πού ἔρχεται ἀπὸ τὴ χώρα, ἢ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἢ καὶ πρὸς πέρα ἀκόμη, ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Βουνὰ καὶ πέλαγα σκίζει κανεὶς γιὰ νὰ φτάσῃ στὸν τόπο του καὶ νὰ χαρῆ τὴν ἐπίσημη μέρα μὲ τοὺς δικούς του.

Ἔτσι λοιπόν, τὴ Μεγαλοτετράδη, ἡ Μαριγὼ ἡ χήρα ἡ Καραμπάτσαινα, ἐκεῖ κατὰ τὸ σούρουπο πού γύριζε ἀπὸ τὰ χωράφια σέρνοντας ἀπὸ τὸ σκοινὶ τὴ γίδα της, συναπαντήθηκε μὲ τὸν κοντούλη τὸ Στεφανῆ τὸ Μπελενιώτη. Ὁ Στεφανῆς ἦταν κληρωτὸς πού ἔρχότανε στὸ χωριὸ μὲ ἄδεια, σκονισμένος, μὰ χαρούμενος καὶ μὲ τὸ πηλίκιο στραβὰ στ' αὐτί.

— Ὡρα καλή, κυρὰ Μαριγὼ!

— Μπά! Μπά! Ὁ Στεφανῆς! Καλωσόρισε, παλληκάρι μου... Μὴν εἶδες τὸ γυιὸ μου;

Στεκόντουσαν στὴ μέση, στὸ τρίστρατο, κι' ὁ φανταρικός ἔδωσε μπόλικα χαμπέρια γιὰ τὸ γυιὸ τῆς χήρας: Βέβαια, ὁ Θανασὸς ἦτανε καλὰ ἀπὸ ὑγεία, «μονάχα πού ἔπασκε ἀπὸ ἀψιλία τὸ παιδί... Ἔ, τί νὰ γίνῃ, κυρὰ Μαριγὼ, αὐτοῦνα ἔχει τὸ στρατιωτικὸ... Μὰ ἂν ρωτᾶς ἀπὸ κουραμένα καὶ

συσσίτιο, δόξα νάχη ὁ Μεγαλοδύναμος!.. Στὰ Πυροβολικὰ τὸν εἶχαν κατατάξει τὸ Θανασό, γιατίι τότε βρήκανε ψηλὸ καὶ χεροδύναμο, λέει. Μὰ κι' αὐτὸ ἄσκημο δὲν εἶναι. Πᾶς καὶ καβαλλαρία στὶς τελετὲς καὶ στὰ γυμνάσια, ποῦ εἶναι νὰ τρίψῃ ὁ τόπος μὲ τὰ βαρέα!..» Ἄμ' ποῦ νὰ ξέρῃ ἀπὸ τέτοια ἢ καιφομοῖρα ἢ γυναῖκα. Μονάχα τὸ γυιό της θάθελε νὰ δῆ αὐτή, τὸ μοναχοπαίδι της, ποῦ τὸ στερήθηκε ἀπὸ δεκαεφτὰ μῆνες τώρα.

— Χμ, ἔκανε ὁ Στεφανῆς, ἐκεῖνος λογάριαζε πὼς θάπαιρνε ἄδεια, νάρθῃ νὰ πασκάσῃ, μὰ... δὲν τοῦ δώκανε αὐτουνοῦ...

— Τόνε πόνεσα, Στεφανῆ μου, τόνε πόνεσα, στέναζε ἡ μάνα.

Ἐο φανταράκος στάθηκε συλλογισμένος. Ὑστερα εἶπε:

— Εἶναι τρόπος, λέω, νὰ τόνε δῆς. Ὅχι βέβαια ταξειδεύοντας ὡς στὴν Ἀθήνα, ποῦ θέλει καιρὸ κ' ἔξοδα, μὰ ξώλαμπρα, τὸ Μάη, ποῦ θὰ γίνουνε μεγάλα γυμνάσια στὸν κάμπο τῆς Φήβας... Πᾶς ἴσαμε κεῖ... διμερήτικος δρόμος εἶναι... πιάνεις τὴ δημοσιὰ καὶ καρτερεῖς... Περνᾶνε τὰ Πεζικὰ, τὰ Μηχανικὰ, τὰ Πυροβολικὰ—μπρορρ τὰ κανόνια. Μετρεῖς: πρῶτο τάγμα, δεύτερο, τρίτο... σὲ κεῖνο εἶναι. Δεύτερος λόχος. Νὰ δῆς τὸ Θανασό σου καβάλλα στὸ τρίτο κανόνι, ντουῖρος — Κουμουντουῖρος, καὶ νὰ καμαρώνῃ μὲ τ' ἄρματά του!... Κόκκινο λοφίο, μπαλάσκες, μεγαλεῖα πράματα, κυρὰ Μαριγώ μου!... Εἰλάμπρα θὰ τόνε κάβουνε καὶ ὑποδεκανέα, λέει... Πέστο τῆς μάνας μου, λέει... Καὶ νάρθῃ ξώλαμπρα ἐκεῖ κατὰ τὴ Φήβα, λέει, νὰ μ' ἀνταμώσῃ.

Κι' ὁ Στεφανῆς ἀποχαιρέτησε τὴν κυρὰ Μαριγώ, «καλὴ Ἀνάσταση», καὶ τράβηξε κατὰ τὸ χωριό, χαρούμενος, σφυρίζοντας ἓνα τσάρλεστον....

Ἡ χήρα ἡ Καραμπάτσαινα ἔστεκε στὴ μέση τοῦ δρόμου συλλογισμένη. Οἱ πρῶτες βραδινὲς σκιὲς πληθαίνανε γύρω καὶ τὰ δέντρα καὶ τὰ χαμόκλαδα σκούραιναν. Ἡ γίδα ἀνυπόμονη τράβηξε τὸ σκοινί, καὶ ἡ γυναῖκα τινάχτηκε καὶ

βγήκε από τὴ συλλογὴ τῆς. Σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ εἶδε τὸν Ἀποσπερίτη στὴν ἀντικρυνὴ βουνοκορφῇ.

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἀκούστηκαν ξέμακρα νὰ σημαίνουν καὶ οἱ καμπάνες γιὰ τὴν *δλονυχτία*. Ἡ γυναίκα σταυροκοπήθηκε εὐλαβικὰ καὶ προχώρησε κατὰ τὸ χωριό. . .

Ἔστερ ἀπὸ λίγο, περνώντας ἔξω ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαρίνα, φωτισμένη, γεμάτη κόσμος, ἀκουσε τὸ τροπάρι «Ἴδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. . . .». Καὶ ἡ καρδιά τῆς χαροκαμένης μάνας φλετούρισε ἀπὸ γλυκεῖα προσδοκία.

*
* *

Ἐώλαμπρα, λοιπόν.

Ἡ χήρα ἡ Καραμπάτσαινα δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα . . . Γιατὶ τὴν ἔπορευσε πιά. Θὰ πήγαινε στὸν κάμπο τῆς Φήβας, νὰ φιλήσῃ τὸ γυιό τῆς, τὴ μοναχὴ παρηγοριὰ τῆς χηρείας τῆς, τῷ γηρατειῷ τῆς. . . . Καὶ ἄρχισε τὴν ἐτοιμασίαν. Ἐβαψε αὐτὰ, ζύμωσε, ἔφτιαξε μιὰ καλὴ κουλούρα — καθαρὴ, σταρένια, νὰ μοσκοβολᾷ — μ' ἓνα μεγάλο κόκκινο αὐγὸ στὴ μέση. . . Πῆγε στὴ στάνη τῶν Τσαμπραταίωνε κι' ἀγόρασε μιὰ καλὴ μυτζήθρα, νὰ στάξῃ βούτυρο. Ἔστερα, ἀνοίξε τὸ φορτσέρι κ' ἔβγαλε τὸ κομπόδεμα ποὺ τὸ φύλαγε γιὰ μιὰ περίσταση, γιὰ μιὰ ὥρα ἀνάγκη νὰ ποῦμε. Καὶ μέτρησε: σαρανταεφτά δραχμοῦλες, μιὰ - μιὰ οἰκονομημένες μὲ τὸν ἰδρωτὰ τῆς, ἡ καφερὴ ἡ ξενοδουλεύτρα. Κι' αὐτὲς τοῦ παιδιοῦ. Ἐ, νὰ πάρῃ τὰ τσιγάρα του, νὰ πῆ κανένα κρασάκι, νὰ κερᾷ τοὺς φίλους. . . . Νιὸς εἶναι τώρα, δὲν τὰ ξέρουμε; Καὶ γι' αὐτὴν πάλι ἔχει ὁ Θεός. Ἄς εἶναι καλὰ τὰ χέρια τῆς κ' ἡ ἀξιοσύνη τῆς, κι' ὅλοι τήνε γύρευαν, στὰ ξελακκώματα, στὰ κορφολογήματα, στὰ μπιστάνια.

Σὰν πέρασε ἡ Ἁγία Ἀνάσταση, ἡ Μαριγὼ ἔσιαξε τὸ κανίσκι τῆς. Σ' ἓνα καλάθι ἔβαλε τὴν κουλούρα, διὸ ντουζίνες αὐτὰ, τὴ μυτζήθρα, διὸ μαντήλια, ἓνα ζευγάρι κάλτσες ὅ,τι ἄλλο, καὶ τὰ συγύρισε νοικοκυρίστικα. Ἐστρωσε ἀπάνω μιὰ σκούρα πετσέτα καὶ τὸ καλάθι τῆς ἦταν ἔτοιμο.

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωτὶ - πρωτὶ, ἐμπιστεύτηκε τὸ κλειδί τοῦ

Σ. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΤΟ ΓΑΤΑΚΙ ΤΗΣ

σπιτιοῦ της σὲ μιὰ συνυφάδα της, γειτόνισσα, καὶ πῆρε δρόμο.

Πήγαινε νὰ βρῆ τὸ γυιό της.

*
**

Λιόχαρη, ἀνοιξιάτικη ἦταν ἡ μέρα. Τὰ νέα σιτάρια, στολισμένα μὲ παπαροῦνες, σπάρτα κι' ἄλλα ἀγριολούλουδα, ἀεροσαλεύουν κυματιστά. Σμαραγδίζουνε τὰ χωράφια μὲ τὸ βίκο καὶ τὸ λαθούρι. Πουλάρια πετοῦν στὸν ἀέρα, μεθυσμένα ἀπὸ φῶς, κεληδώνοντας. Χαρὰ Θεοῦ!

Ἡ Καραμπάτσαινα περπάταγε γρήγορα, μὲ τὸ καλάθι περασμένο στὸ μπράτσο, στὸν πλατὺ δρόμο, ποῦ τὸν ἰσκιώνουν, ἔδῳ καὶ κεῖ, πεῦκα καὶ πλατάνια.

Σὰ μάκρυνε κάμποσο ἀπὸ τὸ χωριό, στάθηκε σὲ μιὰ βρυσομάνα ξεδίψασε, ἔβγαλε τὰ παπούτσια της γιὰ νὰ μὴ τὰ λυώση καὶ ξαναπῆρε δρόμο, ξυπόλυτη.

Ἀκούραστη ἦταν ἡ μάνα τοῦ Θανασοῦ. Φτερὰ τῆς ἔδινε ὁ πόθος. Καὶ περπάταγε, περπάταγε ὀλοένα, ἀφήνοντας πίσω χωράφια, ρεματιές, γεφύρια, νεροσυρμές, πήγαινε μὲ τὸ νοῦ καρφωμένο στ' ὄνειρό της. «Τρίτο τάγμα. . . δευτερος λόχος. . . τρίτο κανόνι, στή μέση. . . ντοῦρος. . . μὲ κόκκινο λοφίο. . .» Κ' ἕνα χαμόγελο χάραζε τὰ στεγνά της χεῖλη. . .

Πέρασε τὸ μεσημέρι, ἦρθε τὸ ἀπόγιομα. Ἡ Καραμπάτσαινα εἶχε ἀφήσει πίσω της τέσσερα χωριά. . . Σ' ἕνα χάνι σταμάτησε λίγο νὰ ξαποστάση.

— Χριστὸς ἀνέστη, κουμπάρε! εἶπε ἡ γυναίκα.

— Ἀληθινὸς ὁ Κύριος! ἀπάντησε ὁ κάπελας. Γιὰ ποῦ μὲ τὸ καλὸ, κυρά;

— Γιὰ τὸν κάμπο τῆς Φήβας. . . Πάω νὰ βρῶ τὸ γυιό μου, τὸ Θανασό. . . Ἀθανάσιος Καραμπάτσης τ' ὄνομά του.

— Καὶ τ' εἶν' ὁ γυιός σου; δραγάτης; ξωμάχος;

— Ποδεκανέας στὰ Πυροβολικά! κορδῶθηκε περήφανα ἡ Καραμπάτσαινα καὶ σηκώθηκε.

— Ἡ ὥρα ἡ καλή! . .

Καὶ ξαναπῆρε δρόμο ἡ μάνα, μέσ' ἀπὸ τοὺς ἐλαιῶνες,

ἀπὸ τὶς ρεματιές, πότε ἀφήνοντας τὴ δημοσιὰ γιὰ νὰ πιάσῃ ἕναν καρρόδρομο, πότε ξαναπέφτοντας στὸν πλατὺ δρόμο πού θὰ τὴν ἔφερε στὸ σκοπὸ τῆς...

Ἄρχινε νὰ βραδιάζῃ. Βγήκανε τ' ἄστρα. Κ' ἡ Καραμπάτσιαινα, κουρασμένη πιά, γύρευε σκεπὴ νὰ ξενυχτίσῃ, ἄσυλο.

Δὲν ἄργησε νὰ τὸ πετύχῃ. Γιατί, φαίνεται, πὼς ὅταν μιὰ μάνα πάει νὰ βρῆ τὸ μοναχοπαίδι τῆς, ἔχει καλὴ τύχη κι' ὁ Θεὸς τὴνε βοηθάει... Λίγο παρέκει εἶδε ἕνα ἐρημοκλῆσι Ὁ Σταυρὸς ἄσπριζε στὴ στέγη. Ἡ γυναίκα ζούλησε τὸ μάνταλο καὶ ἀνοιξε τὴν πορτούλα. Ἐνα καντηλάκι ἔφεγγε μπροστὰ στὸ κόνισμα τῆς Παναγίας... Μέσα σὲ κείνο τὸ ξωκλῆσι κόνεψε ἡ κουρασμένη. Ἐκανε τὸ σταυρὸ τῆς, ζάρωσε σὲ μιὰ γωνιά, μὲ τὸ καλάθι πλάγι τῆς, σταύρωσε τὰ χέρια, καὶ ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι στὰ γόνατα ἀποκοιμήθηκε.

*
* * *

Τὸ πρωί, μὲ τὰ πρῶτα τιτιβίσματα τῶν σπίνων, ἡ Καραμπάτσιαινα ὄρθῃ πάλι. Νίφτηκε κεῖ κοντὰ σὲ μιὰ νεροσυρμὴ καὶ μῆκε στὴ σιράτα, μὲ τὰ παπούτσια πάντα στὸ χέρι. Θὰ τὰ φοροῦσε μονάχα σὰν θ' ἄφτανε κοντὰ στὴ Φήβα, καὶ μάλιστα τὴν ὥρα πού θὰ περνοῦσαν τὰ Πυροβολικά, νὰ μὴν ντροπιάσῃ τὸ Θανασό τῆς.

Καὶ περπατοῦσε ἀλύγιστη, κι' ὅσο ἀνέβαινε ὁ ἥλιος, τόσο ὁ δρόμος γινόταν πὺ δὺσκολος, γιατί δέντρα δὲν ὑπῆρχαν τώρα στὰ πλάγια νὰ τὴνε δροσίξουν... Προχωροῦσε ἡ Καραμπάτσιαινα, μὲ τὸν ἴσκιό τῆς στὸ πλάγι, πού τὴν ἀκολουθοῦσε μακρόσυρτος χάμου. Κ' ἄπου - κ' ἄπου συναπαντιότανε μὲ κανένα διαβάτη πού ἐρχότανε ἀπ' ἀντίθετα.

— Χριστὸς ἀνέστη!

— Ἀληθινὸς ἀνέστη!

Καὶ πάλι δρόμο. Ἀκούραστα τὰ πόδια τῆς μάνας, μὰ καὶ ἡ σκέψη τῆς ὅμοια δούλευε. Ἡ καρδιά τῆς ξεχείλιζε ἀπὸ γλυκεῖα λαχτάρια καὶ τὰ μάτια τῆς βούρκωναν, σὰ συλ-

λογιζότανε τὴ στιγμὴ πού θ' ἄσφιγγε στὴν ἀγκαλιά της τὸ
Θανασό της καὶ θὰ τὸν ἐφιλοῦσε στὸ μέτωπο, στὰ μάγουλα
στὰ χέρια: « παιδάκι μου! » Τότες ἔπιανε τὴν ἄκρη τοῦ μπου-
ρεζιοῦ της, σκούπιζε τὰ μάτια της κι' ἀναστέναζε παθητικῶς.
Ἦτανε μάλιστα στιγμὲς πού τὴν ἔπνιγαν τ' ἀναφο-
λητά...

Κι' ἔπαιρνε δρόμο, κι' ἄφηνε δρόμο...

Τὸ δεύτερο μεσημέρι κόντευε. Ὁ ἥλιος βαροῦσε κατὰ
μπαλα. Ἡ σκιὰ τῆς Καραμπάτσαινας μίκραινε ὀλοένα
μαξεύοτανε κοντά της. Τὰ πόδια της νοιώθανε κάποια κό-
ραση τώρα, καὶ θ' ἄθελε νὰ κάτση, μὰ ὁ μητρικὸς πόθος τὴν
ἔσπρωχνε ὀλοένα μπροστά.

Μιά βουὴ ἀγροίκησε πίσω της, καὶ σὲ λίγες στιγμὲς
ἔν' αὐτοκίνητο προσπέρασε σηκώνοντας σύγνεφο τὸ μπουχ-
ῆ. Ἐπειτα, ἀπὸ ἓναν καρρόδρομο, μπῆκε στὴ δημοσιὰ ἓνα κάρρο.
Ἀπάνω καθότανε ἓνα ἀντρόγενο μὲ τὸ παιδάκι τους. Τὸ
κάρρο σταμάτησε κι' ὁ ἄντρας ρώτησε τὴ Μαριγὼ ἂν θέλ-
ει ν' ἀνεβῆ ἔπάνω. Καὶ σὰν ἡ Μαριγὼ βρέθηκε ἀπάνω κα-
θήθησε στὴ μεσιανὴ τάβλα, ἄρχισε νὰ μιλάει γιὰ τὸ γυναι-
κό της μὲ καμάρι, κ' οἱ χωριάτες τὴν ἀκούγανε πρόθυμα καὶ
μάλιστα ἡ γυναίκα ἔσκυψε καὶ φίλησε τὸ παιδάκι της:
« — Θανάση τόνε λένε καὶ τὸ δικό μου. » « — Νὰ σοῦ ζήση
κυρά, νὰ τόνε δῆς καταπῶς θέλει ἡ καρδιά σου! » Κι' ἔτσι
ἡ Καραμπάτσαινα πῆγε δυὸ ὥρες δρόμο, ὥσπου φτάσανε
σ' ἓνα χωριό. Ἐδῶ κατοικοῦσε τ' ἀντρόγενο. Ὁ ἄντρας δει-
χνοντας πέρα εἶπε:

— Βλέπεις ἐκεῖνα τὰ σπίτια πού ἀσπρίζουνε; Εἶνε
Φήβα. Ὡς μιὰ ὥρα δρόμος εἶναι. Ὅλο ἴσα... Σῦρε σὺ
καλό.

— Ὁ Θεὸς μαζί σου! τῆς εὐχήθηκε καὶ ἡ γυναίκα του.

Ἡ Καραμπάτσαινα ἔβαλε τὸ χέρι στὴν καρδιά:

— Σπολλάτη... Νὰ ζήσετε σὰν τὰ βουνά!

Καὶ ξακολούθησε τὸ δρόμο της.

Τώρα πιά πῆγαινε γρήγορα... Ἡ ἄσπρη γραμμὴ τῆς
χώρας πότε κρυβότανε πίσω ἀπὸ τοὺς ἐλαιῶνες, πότε ξεπό-
βαινε ὄλο καὶ πιὸ καθαρή. Ὁ ἥλιος ἦταν ἀκόμη ψηλὰ ὡς

δυνὸ καλάμια, κι' ἡ Καραμπάτσαινα λογάριάζε νὰ φτάση πρὶν ἀπὸ τὸ βράδι.

Μὰ ὅσο ζύγωνε, μιὰ βουὴ ἀξεδιάλυτη, σὰν ἀπὸ πολλὰς ἀνθρώπινες παρουσίες, ἔφτανε στ' αὐτιά της. Καὶ ἡ βουὴ αὐτὴ δὲν ἐρχότανε ἀπ' ἀριστερά, ἀπὸ τὴν πολιτεία, μὰ ἀπὸ δεξιά, ἀπὸ τὸν κάμπο.

Σάφνου ἡ καρδιά της πήδησε. Τῆς φάνηκε σὰ ν' ἄκουσε σάλπισμα... Ἀφουγκράστηκε... Σίγουρα, αὐτὸ ἦταν: σάλπισμα. Λοιπὸν; Ἔ, λοιπὸν ἐδῶ κοντὰ ἦταν ὁ γυιὸς της! Ἐδῶ γύρω! Καὶ ἡ περπατησιά της γίνηκε τρεχάλα...

* * *

Σὲ λίγο ἀκόμη ἄκουσε, καθαρὰ πιά, ὁμιλίες. Καὶ νά, στὸ στρίψιμο τοῦ δρόμου, ἀντικρύστηκε μὲ τρεῖς στρατιῶτες. Ἦταν φορτωμένοι παγούρια καὶ τὰ γιόμιζαν ἀπὸ ἓνα πηγάδι. Γρήγορα - γρήγορα ἡ μάνα φόρεσε τὰ παπούτσια της καὶ βρῆκε τὸν πιὸ γλυκὸ τόνο φωνῆς γιὰ νὰ πῆ:

— Χριστὸς ἀνέστη, παιδιά!.. Μὴν εἶδατε τὸ γυιὸ μου;

— Τὸ γυιὸ σου;

— Ναί... Στρατιώτης εἶναι κι' αὐτός... Μὰ μπορεῖ καὶ ποδεκανέας.

— Στὰ Πεζικά;

— Στὰ Πυροβολικὰ εἶναι... Τρίτο τάγμα, λέει... δευτερός λόχος...

— Ἄ, ἄ!.. Μὰ θὰ πᾶς στὸν καταυλισμὸ νὰ ρωτήσης.

Ἡ Καραμπάτσαινα ἔστεκε μὲ τὰ χεῖλη μισανοιγμένα.

— Δὲν καταλαβαίνεις; Νά, πάρε κεῖνο τὸ μονοπάτι. Πίσω ἀπὸ τὶς ἐλιές εἶναι ὁ καταυλισμὸς, δηλαδὴ στρατιῶτες πολλοί, τσαντήρια, κάρρα... σὲ μιὰ πλατωσιά... Πρῶτα κεῖ καὶ θὰ σοῦ ποῦνε...

Ἡ Καραμπάτσαινα ἔκανε ὅπως τῆς εἶπαν. Καὶ σὰ βρέθηκε μέσα στὴν κατασκήνωση, ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες ποὺ γύριζαν ἐπάνω κάτω, στοὺς ἀξιωματικούς, στὶς πυραμίδες τῶν ὄπλων ποὺ οἱ λόγχες τους γυάλιζαν στὶς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου, στὰ καζάνια ποὺ ἄχνιζαν, μέσα στὸ θόρυβο κεῖνο ἡ

γυναίκα σάστισε. Ἐνας λοχίας τὴν ἐκοίταξε καλὰ καὶ τὴν ῥώτησε :

— Τὶ ζητᾷς, κυρά;

— Τὸ γυιό μου τὸ Θανασό . . . Ἀθανάσιος Καραμπάτσαινα τ' ὄνομά του . . . Στὰ Πυροβολικά εἶναι . . .

— Ἄ, στὰ Πυροβολικά; . . . Μὰ τότε τράβα πιὸ πέρα . . .
Νά, ἐκεῖ!

Κ' ἔδειξε κάτι ἄλλες σκηνές, πιὸ μακριά, ὡς πεντακόσια μέτρα πέρα.

Ἡ Καραμπάτσαινα χύθηκε κατὰ κεῖ. Ἡ καρδιά της βαροῦσε σφυρί, κ' ἓνας κόμπος τῆς ἔσφιγγε τὸ λαιμό.

Κάτου ἀπὸ ἓνα πεῦκο καθόντουσαν σταυροπόδι πέντε ἀξιωματικοί. Ἐφουμάριζαν κοιτάζοντας πέρα, κατὰ τὸν ἥλιο πὸν βασίλευε. Δὲ μιλούσανε κ' ἦτανε ὡς κατσουφισμένοι. Καὶ μάλιστα ὁ πιὸ ἡλικιωμένος τῆς ἔρριξε μιὰ ἄγρια ματιὰ. Ἡ Καραμπάτσαινα φοβήθηκε καὶ δὲν κότησε νὰ ρωτήσῃ, μὰ κατηφόρησε πιὸ κάτω, ἐκεῖ πὸν εἶδε ἓνα μπουλουῖκι στρατιῶτες, κάτω ἀπὸ ἓν ἄλλο πεῦκο. Πιὸ πέρα γυάλιζαν τὰ κανόνια, μαῦρα, μὲ τὶς ρόδες λασπωμένες, μὲ τὰ στρογγυλὰ στόματά τους γυρισμένα κατὰ τὶς βουνοσειρές . . .

Κάρρα ἦταν κ' ἐδῶ, ἀλόγατα, τσαντήρια . . . Μὰ ἐδῶ ἦταν ἡσυχία. Οἱ ἄνθρωποι μιλοῦσαν χαμηλόφωνα, λίγα λόγια, καὶ τὴ γαλήνη τοῦ κάμπου δὲν ἐτάραζε παρὰ τὸ χλιμίντρισμα κανενὸς ἀλόγου.

Ἡ ματιὰ τῆς μάνας ἔψαχνε πάντα, γοργή, ἀνήσυχη, λαχταρισμένη, γυρεύοντας τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο.

Ὁ ἥλιος εἶχε κρυφτεῖ πιά. Ἀρχίνιζε τὸ σούρουπο.

Ἡ Καραμπάτσαινα προχώρησε στὸ μπουλουῖκι τῶν στρατιωτῶν . . . Στὸ δρόμο, ἓνας λοχίας, θέλησε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ.

— Τὶ θέλεις ἐδῶ, κυρά;

— Τὸ γυιό μου, παιδάκι μου, τό . . .

— Μὴν πᾶς ἐκεῖ . . . Ἐχομε κάτι σκοτωμένους, εἶπε ἀνόρεχτα.

Ἡ καρδιά τῆς μάνας πάγωσε.

— Σκοτωμένους; μουρμούρισε.

— Ναί . . . Έσκασε μιὰ ὀβίδα καὶ μᾶς πῆρε δύο στρατιῶτες κ' ἕναν ὑποδεκανέα.

Καὶ γυρίζοντας τὶς πλάτες ὁ λοχίας, τράβηξε πρὸ πέρα.

Τὰ πόδια τῆς μάνας ἐτρέμανε. Μὰ ὡς τόσο ἡ ἀγωνία τῆς τὴν ἔφερε κάτω ἀπὸ ἕνα πεῦκο. Ἡ σκιὰ τοῦ δέντρου ἔπεφτε σ' ἕνα σωρὸ σκεπασμένο μ' ἕνα μεγάλο ἀντίσκηνο. Ἡ χήρα ἡ Καραμπάτσαινα γονάτισε, ἔγειρέ μπροστὰ τὸ κορμί, καὶ πρὶν προφτάσουν νὰ τῆς κρατήσουν τὸ χέρι, σήκωσε τὸ ἀντίσκηνο καὶ βρῆκε τὸ γιό της.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

